

BIJLAGEN

Naar Groen is Goed te Doen

Iedereen kan bijdragen aan energietransitie & verduurzaming

Deze routekaart kan je daarbij helpen

Yvonne Kleefkens
Mei 2018
V1.8

*Dit document is een levend document en nog in ontwikkeling. Controleer op onze website of je de **laatste versie** onder ogen hebt.
Suggesties en opmerkingen graag naar: yvonne@scolly.org.*

Inhoud

1.	Bijlage btw	2
1.1.	Btw plicht.....	2
1.2.	Kleine ondernemersregeling (kor)	2
1.3.	Zo werkt het voor consumenten	2
1.4.	Zo werkt het voor VvE's	2
2.	Bijlage dak & zonnepanelen	3
3.	Bijlage Energielabel	4
3.1.	Van label G naar A	4
3.2.	Definitief label aanvragen	4
4.	Bijlage isolatiemaatregelen	6
4.1.	Bodemparels	7
4.2.	Houten vloeren: Ecosse glaswol.....	7
5.	Bijlage salderingsregeling	8
6.	Bijlage Verlaagd Tarief bij Collectieve Opwek (postcoderoos)	9

1. Bijlage btw

1.1. Btw plicht

Iedereen die zelf een product of dienst verkoopt, al is het elektriciteit aan zijn burens, is principe btw-plichtig. Van de ontvangen btw mag de btw op gemaakte kosten afgetrokken worden. Het verschil moet dan betaald worden, óf bij een negatieve uitkomst krijgt men dit verschil terug. Het bijhouden van een administratie is heel eenvoudig: alle in- en uitgaande facturen bewaren en de btw in en uit onder elkaar zetten.

1.2. Kleine ondernemersregeling (kor)

Wanneer de af te dragen btw kleiner of gelijk is dan € 1.345 (kor 2017), dan vervalt de plicht om te betalen en hoeft geen administratie bijgehouden te worden noch aangifte gedaan.

1.3. Zo werkt het voor consumenten

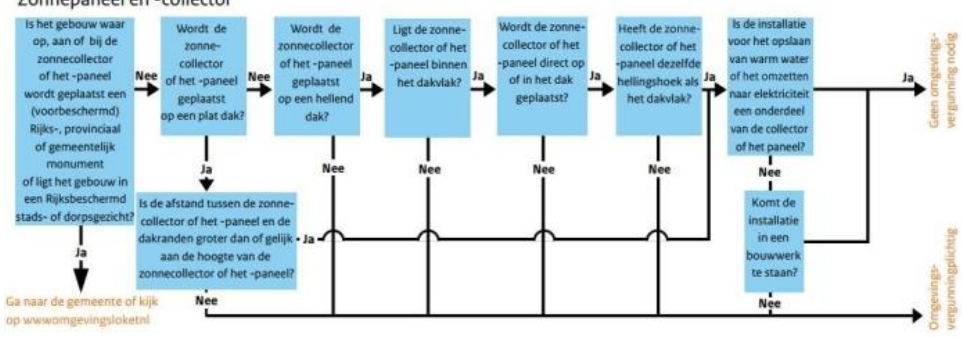
Wanneer je als particulier gebruik maakt van de salderingsregeling is de omzet meestal zo klein dat je daar meteen in valt en je niet hoeft aan te melden als ondernemer, dus vervalt de btw plicht. Maar ... de btw op de aanschaf is gelukkig wel terug te vragen. De meeste installateurs regelen dat voor hun klanten, maar zelf is ook eenvoudig te doen, zie **belastingdienst**.

1.4. Zo werkt het voor VvE's

- Voor de wet vallen **verenigingen** niet onder de kleine ondernemersregeling: zie **belastingdienst**. Dus is de VvE bij opwek van zonnepanelen voor gemeenschappelijk gebruik in combinatie met salderen of postcoderoosregeling principe altijd btw-plichtig over dat deel dat geleverd wordt aan de energieleverancier.
- Bij salderen kan het voorkomen dat heel weinig btw afgedragen zou hoeven worden en kan de VvE er voor kiezen zich niet voor de btw aan te melden of besluiten niet te salderen.
- De aftrek over de geïnvesteerde panelen wordt in het jaar van aanschaf alleen toegepast over het evenredig deel dat het aanschafjaar geleverd wordt. Wanneer je teruggaaf van de betaalde btw wilt, dien je een verzoek in bij de Inspecteur die een beschikking afgeeft en je daarna opneemt als btw-plichtige. In sommige gevallen besloot de Inspecteur dat de VvE niet btw-plichtig was, maar ... in 2017 was er nog geen uniforme uitspraak over in het gehele land, zodat hier nog flink voor gelobbyd moet worden en werk aan de winkel voor de overheid om dit eenduidig te maken. Bel in ieder geval eerst de belastingtelefoon: 0800 - 0543 (gratis).

2. Bijlage dak & zonnepanelen

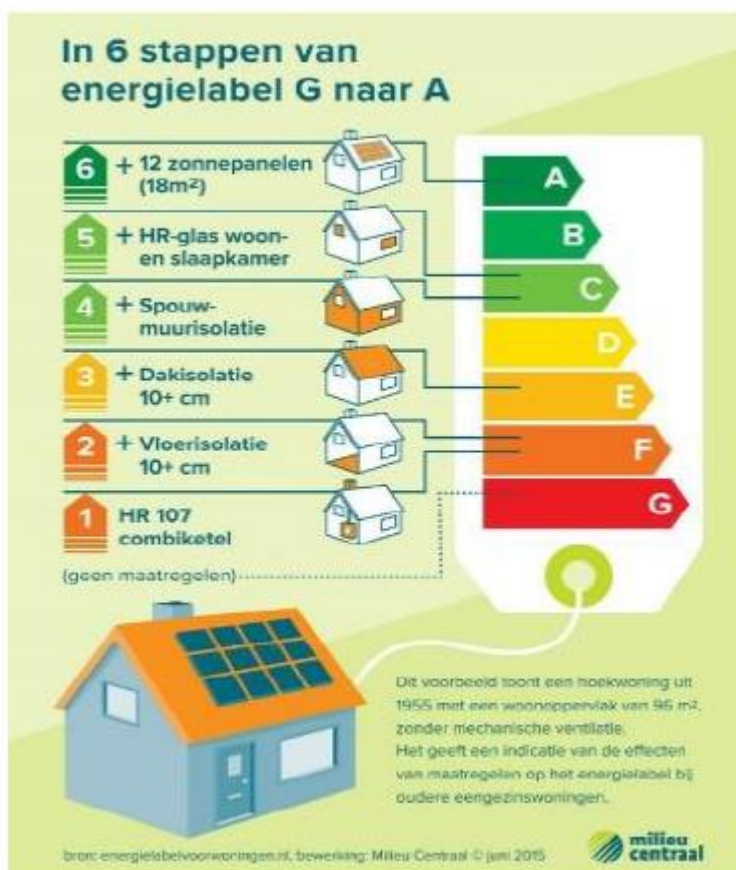
De meeste daken zijn wel geschikt voor het aanbrengen en dragen van zonnepanelen. Toch is het goed om deze punten nog even langs te lopen en bij twijfel is het goed een constructeur te laten checken en / of bij het traject te betrekken.

Denk aan	
✓	Moet binnen 5 jaar het bitumen (leer) van het platte dak vernieuwd, doe dat dan eerst. Staan er één of meer antennes van bijvoorbeeld een mobiele provider op het dak, dan moeten deze los en afgeschakeld worden.
✓	Benodigde draagkracht plat dak: 15 - 60 kg/m ² Het uiteindelijke gewicht zal afhangen van de regio, het type systeem (10-25 kg/m ²), de wijze van verankeren en de benodigde ballast. Zie deze tabellen voor de benodigde ballast per type regio, deze gaan uit van 15 kg/m ² voor de zonnepanelen zelf.
✓	Wateraccumulatie op plat dak zal zelden of nooit voorkomen, water kan nog steeds onder de panelen komen. Bij grote daken kan doorzakken plaatsvinden, dan moet extra drainage aangebracht worden of het dak verstevigd.
✓	Schuin dak: goede panlatten nodig.
✓	Vergunningen: panelen mogen niet zonder vergunning geplaatst worden op een monument of in een door het Rijk aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht. Zie ook dit document van de rijksoverheid : <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p style="text-align: center; margin: 0;">Zonnepaneel en -collector</p> </div>
✓	Bliksemafleiders: een bliksemafleider is niet nodig. Staat er al één dan zijn er wel aandachtspunten. Alles over zonnepanelen en bliksemafleiders vind je bij de consumentenbond . Controleer of de installateur van de zonnepanelen deze feiten ook kent!

3. Bijlage Energielabel

3.1. Van label G naar A

Onderstaand voorbeeld toont welke maatregelen genomen kunnen worden voor een gemiddelde eengezinswoning. Deze maatregelen kunnen leiden tot een besparing van ruim 200 euro op je maandelijkse energierekening.

(bron: milieucentraal.nl)

3.2. Definitief label aanvragen

Iedere woning in Nederland heeft bij invoering van de labels een voorlopig energielabel gekregen. Voordat de woning verkocht kan worden, dient men een definitief energielabel aan te vragen. Het label is 10 jaar geldig.

Uitzonderingen: officieel erkende monumenten en woonboten.

Op energielabelatlas.nl kun je op basis van je adresgegevens zien welk label jouw huis nu heeft.

Om een definitief label aan te vragen, volg deze stappen:

- Zorg dat je zoveel mogelijk gegevens en bewijsstukken van energiebesparende maatregelen van je huis digitaal (ingescand) bij de hand hebt. Zoals foto's, facturen of een bouwkundig rapport.
- Zorg DigId gebruikersnaam en wachtwoord bij de hand te hebben. Nog geen DigId? Vraag deze dan hier aan: digid.nl/aanvragen.
- Ga naar energielabelvoorwoningen.nl en accepteer de cookies.
- Klik op de knop "Mijn energielabel aanvragen voor particulieren".
- Nadat je alle vragen hebt ingevuld, krijg je een lijst van deskundigen gepresenteerd die je aanvraag kunnen controleren. De kosten hiervan variëren van één tot enkele tientjes. De werkwijze van elke deskundige is hetzelfde en er is dus ook geen verschil tussen een energielabel voor 100 euro of van 1 euro, ze zijn allemaal erkend en werken met hetzelfde softwareprogramma.
- Na akkoord van de deskundige wordt je definitieve label bepaald en ontvang je digitaal een document dat je kunt gebruiken bij verkoop en verhuur van je woning.

Meer informatie: milieucentraal.nl

4. Bijlage isolatiemaatregelen

Op milieucentraal.nl kun je alles over besparen en isoleren in detail vinden, ook per type woning.

Bron: milieucentraal.nl

Een korte samenvatting van de belangrijkste informatie wordt hierna gegeven.

Glas																			
Wanneer wat?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ HR++ glas: altijd doen als je enkel of gewoon dubbelglas hebt. ➤ Triple glas HR+++ : kost meer, van HR++ naar HR+++ alleen doen wanneer je toch vernieuwen moet. ➤ Neem je Triple glas neem dan ook meteen beter nieuwe, isolerende kozijnen, omdat je anders nog warmte verliest via het kozijn. Kijk in dit geval ook naar de ventilatievorm. 																		
Subsidies	In sommige gemeentes of provincies kun je subsidie krijgen, check energiesubsidiewijzer.nl .																		
Opbrengsten	<p>Besparingen t.o.v. enkel glas, alles indicatief:</p> <table border="0"> <tr> <td>Investering HR++ per m2</td> <td>€ 240</td> </tr> <tr> <td>Besparing gas per m2</td> <td>€ 15</td> </tr> <tr> <td>Terugverdientijd (jr)</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Rendement (%)</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Investering Triple per m2</td> <td>€ 270</td> </tr> <tr> <td>Besparing gas per m2</td> <td>€ 19</td> </tr> <tr> <td>Terugverdientijd (jr)</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Rendement (%)</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Inclusief kozijnen per m2</td> <td>€ 700</td> </tr> </table> <p><i>Besparing berekend met hr-ketel en gasprijs van 63 cent per m3 (prijspijs 2018), inclusief plaatsen. Voor het plaatsen van HR++ of triple glas geldt een gunstig btw-tarief: 6% btw op de arbeidskosten. Voor materialen en overige kosten is het tarief 21%.</i></p>	Investering HR++ per m2	€ 240	Besparing gas per m2	€ 15	Terugverdientijd (jr)	12	Rendement (%)	5	Investering Triple per m2	€ 270	Besparing gas per m2	€ 19	Terugverdientijd (jr)	13	Rendement (%)	5	Inclusief kozijnen per m2	€ 700
Investering HR++ per m2	€ 240																		
Besparing gas per m2	€ 15																		
Terugverdientijd (jr)	12																		
Rendement (%)	5																		
Investering Triple per m2	€ 270																		
Besparing gas per m2	€ 19																		
Terugverdientijd (jr)	13																		
Rendement (%)	5																		
Inclusief kozijnen per m2	€ 700																		

Glas

Zie verder

milieucentraal.nl & **checklist leveranciersvragen**

Dit hoofdstuk is nog in ontwikkeling

Nieuw:

4.1. Bodemparels

isolatiespecialist.nl/bodemisolatie/isolatieparels/

U kunt rekening houden met een indicatieve m² prijs vanaf € 20,00.

4.2. Houten vloeren: Ecosse glaswol

isolatiespecialist.nl/vloerisolatie/ecosse-glaswol/

Indicatief is de prijs van de Ecosse deken ca. € 35,- per m².

- Voelbaar warmere vloer;
- Damp-open;
- Onbrandbaar;
- Dempt het geluid;
- Ecologisch verantwoord.

5. Bijlage salderingsregeling

De salderingsregeling is in het leven geroepen om particulieren te stimuleren zelf energie op te wekken. Zonnepanelen en andere vormen van energieopwekking kennen immers pieken en dalen doordat de aanvoer van hun grondstof (zon, wind) niet altijd constant is. In de basis houdt de salderingsregeling dat je dezelfde prijs krijgt voor de energie die je terug levert als waarvoor je aanlevert.

Achtergrond van de maatregel om de salderingsregeling aan te passen is het doel om de uitstoot van broeikasgassen met 49 procent te verminderen. Dat is ambitieuzer dan de Europese verplichting die 'Parijs' Nederland oplegt. Dit betekent een extra CO2-reductie van 56 megaton. Eén megaton moet hierbij gerealiseerd worden door de uitrol van extra zonne-energieprojecten. Een zelfde besparing is weggelegd voor energiezuinige verlichting en 4 megaton voor extra wind op zee. Het sluiten van de kolencentrales levert 12 megaton op.

In het regeerakkoord van 2017 heeft het kabinet de ambitie geformuleerd om al in 2020 een opvolger van de salderingsregeling in te voeren en te zorgen voor een vloeiende overgang. Als alternatief wordt vanaf 2020 waarschijnlijk een terugleversubsidie ingevoerd. Inhoudelijk is de **Nederlandse Vereniging Duurzame Energie** voorstander van **een terugleververgoeding op basis van een terugverdientijd van 7 jaar**.

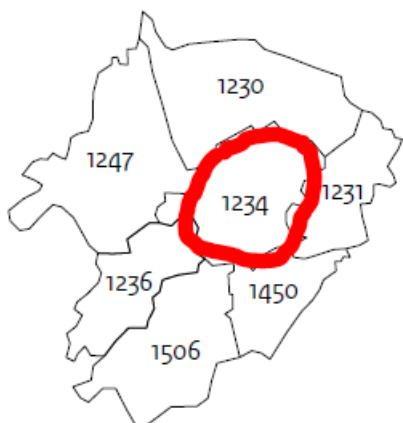
Deze verandering is dus geen reden om te wachten, wel is het verstandig je dak niet vol te leggen met zonnepanelen voor eigen gebruik die tezamen meer opleveren dan je jaarlijks zelf verbruikt.

6. Bijlage Verlaagd Tarief bij Collectieve Opwek (postcoderoos)

Deze bijlage bevat een beknopte samenvatting van deze regeling, ook wel postcoderoosregeling genoemd.

Deze postcoderoosregeling (pcr) is bedoeld voor kleinverbruikers, ondernemers en VvE's die binnen eenzelfde "postcoderoos" gebied wonen en gezamenlijk willen investeren in de energietransitie door hernieuwbare energie op te wekken met één of meer eigen productie-installaties. Dat kan zijn door middel van wind, zon, aardwarmte, golfenergie, getijdenenergie, waterkracht, biomassa, stortgas, rioolzuiveringsgas en biogas.

Een postcoderoos bestaat uit een centrale viercijferige code plus de direct aangrenzende postcodegebieden. Dus in dit fictieve voorbeeld is 1234 de centrale postcode:

De postcodes 1234, 1230, 1231, 1450, 1506, 1236 en 1247 vormen 1 postcodegebied.

De installatie mag in elke willekeurige plek binnen deze roos staan en op elke geschikte locatie zoals een dak, grond, geluidswal of dergelijke, mits de eigenaar dit (al dan niet tegen vergoeding) ter beschikking wil stellen (opstalrecht nodig). Voor de opgewekte duurzame elektriciteit worden Garanties van Oorsprong (GVO's) verstrekt, waarmee volledig vast komt te staan dat er sprake is van hernieuwbare energie.

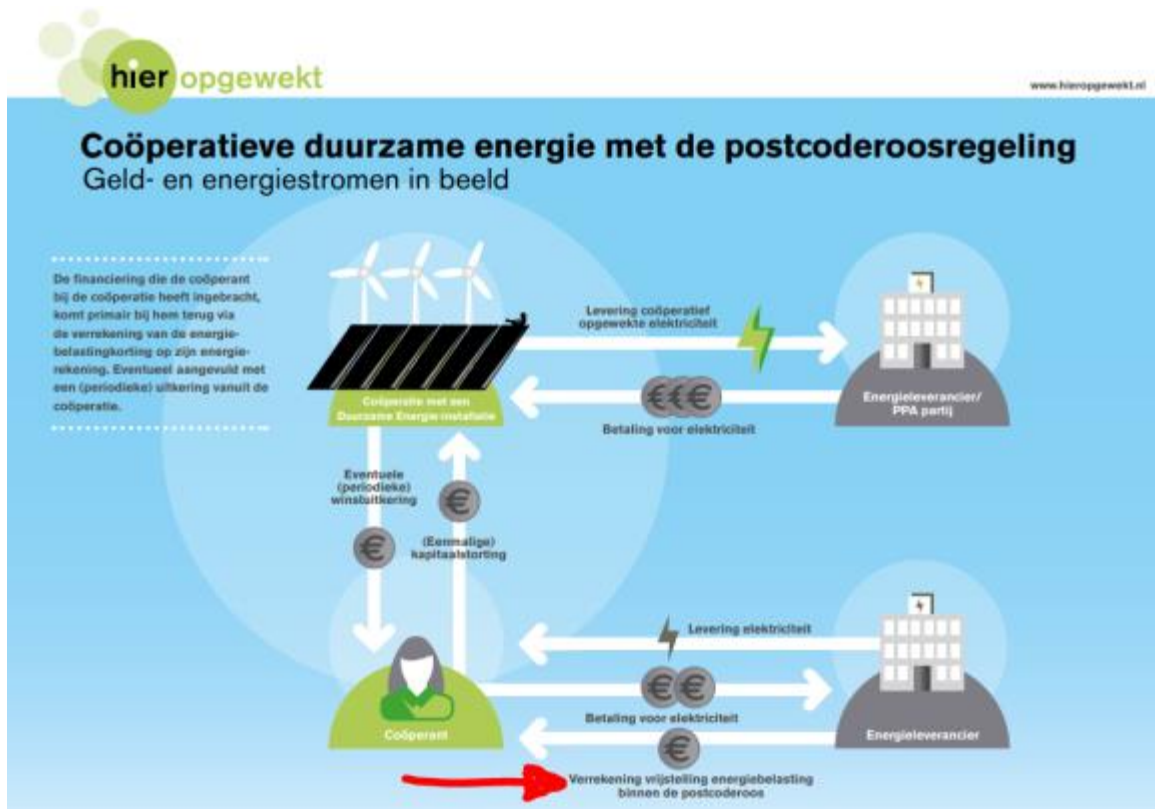
Burgers kunnen gezamenlijk een nieuwe coöperatie vormen of deelnemen aan een al bestaande coöperatie op landelijk, regionaal of lokaal niveau. Ook huurders en woningeigenaren die zelf geen geschikt dak hebben kunnen meedoen. Een ondernemer mag voor maximaal 20% deelnemen in het vermogen van de coöperatie of VvE.

De coöperatie of VvE wordt eigenaar van de installatie en de opgewekte energie (die resteert na eigen gebruik) wordt verkocht aan een energiebedrijf.

De leden van de coöperatie of VvE krijgen een vrijstelling van de door hen te betalen energiebelasting over de 1ste schijf (tot en met 10.000 kWh) naar rato van hun investeringsdeel in de kWh productie, dat wordt steeds per 12 maanden berekend. De korting bedraagt nooit meer dan een lid zijn of haar energiebelasting in totaal is.

De vrijstelling van energiebelasting geldt voor 15 jaar vanaf het moment van afsluiten en is gegarandeerd, ook al zou de energiebelasting komen te vervallen.

In een schema ziet dat er zo uit:

Hoewel er verschillende varianten bestaan in de manier van toepassen, is deze vorm het meest gebruikt en leidt niet tot btw heffing over de inbreng van de leden (zie ook hieropgewekt.nl):

- De leden (kleinverbruikers) die in dezelfde postcodewoonwonen, leggen via de coöperatie of hun VvE een vast bedrag per paneel in voor de installatie. Het heeft weinig zin om als lid in meer zonnepanelen te investeren dan je daarmee aan energiebelastingkorting kunt krijgen, tenzij je het zelf opwekken zo'n goed hart toedraagt dat het je niet uitmaakt.
- De coöperatie of VvE richt de installatie in en levert de elektriciteit aan een energiebedrijf/PPA partij. De coöperatie moet over deze zakelijke transacties BTW berekenen en afdragen. De coöperatie kan de BTW over de door haar gemaakte kosten in verband met de installatie hiermee verrekenen. Coöperaties zijn in belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, VvE's niet.
- Jaarlijks maakt de coöperatie of VvE voor elk lid een 'ledenverklaring' waarin staat welk deel van de verkochte kWh in dat jaar de participant opgewekt heeft en dus als korting op de energiebelasting krijgt.
- De leden kopen hun elektriciteit op normale wijze in bij een energieleverancier naar keuze, en betalen daarvoor de gangbare tarieven inclusief BTW, opslagen en energiebelasting (geen gedwongen winkelprijs). Op basis van de ledenverklaring verrekenet de eigen energieleverancier de korting op de energiebelasting.

Onderstaand rekenvoorbeeld laat zien hoe het werkt:

Voorbeeld: Coöperatie X heeft een installatie van zonnepanelen die per jaar 55.000 kWh opwekt. Aan de coöperatie zijn 30 leden verbonden die allemaal dezelfde inleg hebben betaald. Dit betekent dat de leden jaarlijks maximaal een korting van € 191,70 (1833 kWh x € 0,10458 – prijspeil 2018) op hun energienota kunnen ontvangen. Samen met de 21% btw die daarover niet hoeft te worden afgedragen is de korting € 2231,95. De energieleverancier (rechts onderin het schema) verrekent deze korting.

Daarnaast kan de coöperatie ook een eventuele winst uitkeren aan de leden.

Via dit **formulier** van de belastingdienst kan een "aanwijzing voor het verlaagde tarief energiebelasting voor lokaal duurzaam opgewekte elektriciteit" aangevraagd worden. Deze aanwijzing hebben de energieleveranciers van de leden nodig om de korting te kunnen toepassen.

Aandachtspunten voor VvE's:

- Een VvE wordt in deze regeling gelijkgesteld aan een coöperatie, maar mag de installatie alleen plaatsen op eigen dak of grond. Dus de VvE moet juridisch en economisch eigenaar van de installatie zijn.
- Wanneer de stroomlevering verloopt via de normale coöperatie / VvE aansluiting, wordt een deel van de opwekking al gebruikt voor de gemeenschappelijk ruimtes en daardoor komt de VvE zelf niet in aanmerking voor het verlaagd tarief (bron: **zie hieropgewekt.nl** en **handboek milieubelastingen 2017** par.7.8.8). Daar wordt daar dus al geen energiebelasting over betaald en dat deel kan evenmin worden toegerekend aan de leden. Dus stel dat een lid 1/10 deel heeft geïnvesteerd, dan ontvang hij of zij een korting: 1/10 x (Totaal opgewekt – verbruikt opwekdeel).
- Nu of in de toekomst mag de coöperatie of VvE geen financiële tegemoetkoming, van de overheid krijgen voor de productie-installatie of het opwekken van elektriciteit.
- Huurders kunnen niet deelnemen; wanneer een VvE-lid er niet zelf woont, maar zijn woning/appartement verhuurt, moet hij of zij wel in hetzelfde postcodegebied wonen om in aanmerking te komen voor de korting. Wil je huurders wel deel laten nemen, moet je als VvE een aparte coöperatie oprichten, waaraan je zelf ook weer kunt deelnemen.
- In principe wordt de VvE ondernemer voor de btw en moet een btw boekhouding bijhouden over de opgewekte en verkochte stroom. De btw op de kosten voor de installatie kan na afloop van het eerste jaar worden afgetrokken. Daarbij kan dit over het geleverde deel, dus moet het totaal en zelf verbruikt alleen naar rato: teruggeleverd /opgewekt.

De VvE is niet verplicht zich bij de belastingdienst te melden. Voor je als VvE verdere stappen onderneemt, is het dus handig een afweging te maken of je - als je zelf zou kunnen kiezen - liever lagere investeringslasten hebt maar ook iets lager salderingsvoordeel (want wel BTW teruggaaf over investering maar ook BTW afdracht over de gesaldeerde stroom) of hogere investeringslasten en meer salderingsvoordeel (want geen BTW teruggaaf over investering maar ook geen BTW afdracht over de gesaldeerde stroom). Aanmelden als ondernemer kan via dit **formulier**. Voor eventuele teruggave van de btw, doe navraag bij de **belastingdienst/eigenaren van zonnepanelen**.

